

SPOMNITE SE SLOVENSkih BEGUNCEV S KAKIM DAROM!

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 159

CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, AUGUST 14, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

Razne najnovije svetovne vesti

Italija mora ostati važna sila v Sredozemlju, je izjavil Molotov

CLEVELAND — Sinoči je naglo umrl mestni sodnik Perry A. Frey. Bil je star šele 50 let in navidez vedno zdrav. Sodnik Frey je bil zelo aktiven v katoliških dobroteljskih organizacijah.

STOCKHOLM — Švedsko vojaško letalo je zadelo v raketo, pri čemer so bili ubiti 3 letalci. Raketa je bila ena izmed onih, ki so zadnje čase letele preko Švedske, ne da bi kdo vedel, kdo jih spušta.

JERUZALEM — V pristanišču Haifi so izbruhnili krvavi izgrebi, ker angleške oblasti ne puste naselitev Židov. Do 50.000 angleških vojakov je v polni bojni opremi pripravljenih za vsak slučaj. V Haifi so Židje napadli vojaštvo, ki je streljalo; 3 osebe so bile ubite, mnogo ranjenih. Radio je pozival Žide naj napadejo vojaške barikade v pristanišču.

MILWAUKEE — Senator Robert LaFollette je glasom poročil od večerajšnjih primernih volitev v državi Wisconsin samo malo število naprej pred svojim protikandidatom, sodnikom McCarthyem. LaFollette je bil najprej republikanec, potem progresivec, zdaj je pa spet kandidiral na republikanski listi za ponovno izvolitev. Guverner Goodland je pa očitno dobil nominacijo.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

DELO BANOVINE NADALJUJEJO. — Pred minulo vojno je banovina Slovenija (dravska banovina) žrtvovala velike svote, da čimprej elektrificira vso Slovenijo. Vojska je to delo ustavila. Sedaj nadaljujejo, kar je zlasti pospeševali zadnji ban, od komunistov ubiti dr. Natlačen. Listi opisujejo elektrifikacijo v ptujem okraju in zgradbo novih električnih central na Mariborskem otoku in pri Dra-vogradu.

V ŠT. JERNEJU, kjer so bile znane kmečke konjske dirke in tekme, so letos o Binkoštih spet priredili dirko, da bi vzbudili večje zanimanje za rejo dobrih konj.

V SVETINJAH IN V JERUZALEMU v Slovenskih goricah

so ustanovili veliko vinogradniško zadrugo. Ta ima 105 ha vinogradov. To so vinogradi, ki so bili last raznih tujcev in ki so razlašeni. Sedaj jih bodo vinjarji, ki so prej delali tujcem, obdelavali skupno v zadrugi.

IZDELOVANJE GLASBENIH INSTRUMENTOV V MENGŠU. — "Glas zaveznikov" poroča: Minister za industrijo in rudarstvo LRS je izdal odločbo, po kateri je zaradi načrtne glasnih instrumentov, ustanovila državno tovarno glasbil v Mengšu. Upravitelj novega podjetja glasbilarški mojster Jože Banič, bo za novo državno podjetje prevzel imovino naslednjih podjetij: Stamberger & Melitzer

(Dalje na 2. strani)

MORNARJI NA JEZERIH ZASTAVKAJO V ČETRTEK

Narodni koncil mornariške unije, ki ima zborovanje v Clevelandu, je včeraj odglasoval, da gredo vsi pomorščaki na Velikih jezerih na stavko v četrtek zjutraj ob 12:01 in sicer ob tem času v pristaniščih, oni pa, ki bodo na vodi, pa takoj v prihodnjem pristanišču.

Na stavko bodo šli delavci, ki so uslužbeni na parnikih na Velikih jezerih, ne glede na to, h kateri uniji spadajo, ali na kakšne vrste ladji si uslužbeni.

Dodaten račun za nabavo flotil je predložen

Glede računov za flotilo se dodatno poroča še sledeče darove in stroške:

Slovenska dobrotelna zveza je tudi darovala \$25. To pomotoma ni bilo vpisano v račun, ki so bili dani v javnost. Pozneje je dal še lastnik Mandel Shoe Store \$10. Torej so bili dohodki s tem zvišani za \$35 nad onimi, ki so bili že poročani.

Zdaj je prišel pa še račun za prodajni davek, ki zneso \$36. V računih je bilo izkazana preostanka \$1.07, k temu se doda nove dohodke \$35, kar zneso \$36.07, od tega se odbije stroške za prodajni davek v vsoti \$36, torej ostane v blagajni še 7 centov. — Anton Grdina, predsednik odbora.

NAM JE TUKAJ DOBRO. ZATO SE PRI VSAKI PRILIKI SPOMNI-MO NA BEGUNCE

Unije zahtevajo, da pridejo živila pod OPA, sicer bodo stavke

Washington. — Pred odsekom za kontrolo cen je govoril A. E. Lyon kot zastopnik unij železnice, čarjev. Izjavil je, da če vlada oziroma OPA ne bo vzela pod svojo kontrolo cen za živila, da ne bo mogel nihče ustaviti stavk, ki bodo nastale zaradi druginje.

To je ravno obratna trditve, kot jo je podal Edward O'Neal, zastopnik zveze farmarjev, ki je dan prej izjavil pred istim odsekom, da če bo vlada zopet prevzela kontrolo nad živili, da bo prišla na plan zopet črna borza in ljudje bodo plačevali še več za živila kot sedaj.

Lyon je rekel, da so železnice, čarji nezadovoljni in da dolže vlado radi rastočih cen živilom. Odsek mora do 20. avgusta odločiti, če pride meso, perutnina, mleko, tobak in žito spet nazaj pod vladno kontrolo ali ne.

Predsednik Truman je proti zasegi industrije

Washington. — Predsednik Truman ni hotel poslušati delavskega tajnika Schwellenbacha, ki mu je svetoval, naj vlada zaseže tvornice farmarskih strojev. J. I. Case Co. v Racine, Wisconsin, kjer so delavci že dolgo na stavki. Mr. Truman je rekel, da vlada zaseže samo tako industrijo, kjer je radi stavke v nevarnosti javna blaginja.

Tako najbrže vlada tudi ne bo zasegla Allis-Chalmers Co. v West Allis, Wis., ki je radi stavke zaprta že več mesecev.

Rusija je vprašala Turčijo za revizijo Dardanel

Sovjetska Unija je predložila Turčiji 5 točk za novo pogodbo

Moskva. — Rusija je poslala Turčiji noto, v kateri zahteva, da se spremeni pogodba s Turčijo glede Dardanel, ki je bila sklenjena leta 1936, ki ni poštena na namram državam ob črnem morju. Za novo pogodbo je predložila Moskva sledečih pet točk: Dardanelska morska ožina naj bo vedno odprta trgovskim ladjam vseh dežel.

Ožina naj bo vedno odprta bojnim ladjam vseh dežel ob črnem morju.

Ožina ni dovoljena za prehod bojnim ladjam drugih dežel, razen v izrednem slučaju.

To morsk ožino naj kontrolirajo kot edino morsk pot v in iz črnega morja Turčija in druge črnomorske sile.

Turčija in Sovjetska Unija, kot državi, ki sta zmožni zaguarati trgovsko plovbo in varnost ožine, naj skupno skrbita za obrambo te ožine, da s tem za- branita rabo ožine državam, ki bi bile sovražne črnomorskim deželam.

Rusija je proti temu, da bi sprejeli Irsko k združenim narodom

New York. — Ruska delegacija pri kopcilu združenih narodov se je izjavila proti temu, da bi se sprejelo Irsko (Eire) in Transjordanijo v zvezo združenih narodov. Ruski delegat Kra-silnikov ni povedal vzroka za svojo opozicijo, rekel pa je, da se bo povrnil k temu vprašanju pozneje.

Koncil je pa odobril sprejem v zvezo za Afganistan, dočim si je avstralska delegacija pridržala pravico o tem pozneje spregovoriti. Delegacija Zed. držav je podprla sprejem za Afganistan. Vsi člani so se izrekli za Irsko, razen Rusije in Poljske.

Švedska bo prosila za pristop v U. N.

Stockholm. — Švedski vladni kabinet je odglasoval, da zaprosi za pristop v organizacijo združenih narodov. Tozadevna prošnja je bila že odposlana. Švedska je že 9. država, ki prosi za pristop v U. N.

MUSSOLINIJEVO TRUPLO SO NAŠLI SKRITO V NEKEM SAMOSTANU

Milan. — V nekem samostanu pri Paviji so našli Mussolinijevo truplo, ki so ga meseca aprila neznanci izkopali na pokopališču v Milanu in ga skrili. Truplo je bilo stlačeno v starem kovčegu. Ko so partizani ustrelili Mussolinija na švicarski meji ob enem z njegovo priležnico Claro Petacci, so prepeljali trupla v Milan, kjer so ju obesili pred neko mesnico z glavami nizdol. Potem so trupla zakopali, ne da bi grobove zaznamovali.

Na 22. aprila so pa Mussolini-jev grob neznani ljudje odkopali.

Romunija zahteva vojno odškodnino od Nemčije in Madžarske; Molotov je proti zavlačevanju tržaškega vprašanja.

Pariz. — Romunija, nekdanja zaveznica Nemčije, je včeraj zahtevala na mirovni konferenci vojno odškodnino od Nemčije in Madžarske. Ob enem je pa romunski delegat Tatarescu izjavil, da je zahteva Rusije po \$300.000.000 vojne odškodnine od Romunije, poštena in pravična.

Tatarescu je apeliral na mirovno konferenco, naj se ji prisodi status sobojevnice zaveznikov. Zahvalil se je velikom štirim, ki so ji prisodili Sedmograško, obenem pa obžaloval, ker se ne upošteva vojaški in ekonomski doprinos Romunije zavezniški stvari od 24. avg. 1944 naprej.

Včeraj je govoril tudi ruski komisar Molotov, ki je izjavil, da nosi sicer fašistična Italija ogromno odgovornost, da pa to ne pomeni, da bi morala Italija izgubiti svoj važen pomen kot sila na Sredozemlju. Molotov je istočasno napadel Zed. države in Anglijo, da skušata doseči popolno pozicijo v Sredozemlju ter da iščeta "ekonomsko zasluženje" Italije potom kapitalističnih mahinacij.

Molotov je dalje rekel, da so sovjetski narodi trdno prepričani, da bo Italija še velika dežela. Udaril pa je proti izvajanju italijanskega ministrskega predsednika de Gasperiya, ko je prošel za milejše mirovne pogoje, ker ni obsodil italijanskega fašizma. Niti z eno besedo ni rekel proti delovanju Mussolinija.

Dalje je Molotov izjavil, da mirvona konferenca na noben način ne bo uslišala apela Italije, naj se odloži izvajanje mirovnih pogojev napram Italiji za eno leto, zlasti kar se tiče Trstane. Kar Italija upa doseči s tem, je rekel Molotov, je samo nada, da bi se v tem času kaj spremenilo v dobrobit Italije pri zaveznikih. Molotov je tudi opomnil na to, da ni šla Italija iz vojne prej, da so vdrli zavezniki v južno Italijo ter da je rabila Italija Istru kot bazo za invazijo v Jugoslavijo in da so "časni ministri, ko so bili sovjetski narodi tarča napadov sosednih držav."

Potem je udaril po Italiji še etijopski delegat, ker je uporabljal Italija Eritrejo in Somali zemljo kot bazo za vpad v Etiopijo.

LISTNICA UREDNIŠTVA

A. P. — Ne, Zarja, ki je glasilo Slovenske ženske zveze, se ne tiska več niti v slovenski, niti v kakih unjski tiskarni.

Armada in mornarica bosta začeli kupičiti vojni material

Vse to je priprava za novo vojno, čeprav tega nihče ne trdi

Washington. — Armada in mornarica nameravata vprašati prihodnji kongres za \$620.000.000, s katerim denarjem bosta začeli graditi kritični rezervni material. V 5 letih nameravata obe bojni sili potrošiti \$1.800.000.000 za nabavo vojnega materiala.

Iz urada vojnega tajnika izjavljajo, da je kupičenje vojnega materiala največje važnosti, ne da bi sicer kdo želel ponovno vojno in vsi upamo, da do nje ne pride, toda mi hočemo biti pripravljeni za vsak slučaj, je izjavil vojni podtajnik Royall.

Naša bojna sila namerava nakupiti kavčuk, kositer, kromit, vlakno in drug material, ki se ga neobhodno potrebuje v vojni pri izdelavi municije. Skoro ves ta material mora biti uvažan od drugod, zato se bodo pravočasno preskrbeli z njim.

Zbiranje v sklad za vojaka bo zaključeno na 20. avgusta

Odbor za sklad za pohabljenega vojaka Jos. Brodnicka naznanja, da se zaključuje kampanja v torek 20. avgusta. Potem se bo oddalo nabrano vsoto našemu junaku, obenem pa zapestno uro v trajen spomin tega dneva.

Sledeči novi darovi so bili sprejeti:

Thinwall Final Insp. Dept. 921 Cleveland Graphite Bronze Co. je daroval \$27.

Max in Ronnie Basey iz Arcadia, Kalif. \$25.

po \$10: Društvo Slovenec št. 3568 E. 81. St. Oba gg. duhov-1 SDZ, Društvo Dejak E. 55. St., nika št. v redu Marijine druž-2 društvo Spartans št. 376 SNPJ. be ter nastavljen kot profes-3 po \$5: Društvo Soča št. 26 sorja v Purcell višji šoli v Cin-SDZ, podružnica 10 SZZ, dru-4 cinnati, O.

štvo Ambassadors št. 62 SDZ, po-5 družnica 21 SZZ.

Prav lepa hvala vsem daroval-6 je te dni obiskal svojo mami-7 cem. Priporočamo še v teh zad-8 njih dneh kampanje, da bi še E. 81. St. predno je odpotoval9 kdo prispeval po svojih močeh,10 družstva ali poedinci tako, da bo11 vsota, izročena junaku, ki je iz-12 gubil obe nogi in rabo ene roke,13 v cerkvi sv. Vida maša za po-14 čim izdatnejša. Pošljete lahko15 kojnega Louis Kulovec v spo-16 naravnost na blagajnika, Mr.17 Anthony Brodnik, 1324 Giddings18 Rd., Cleveland 3, Ohio, ali pa iz-19 ročite v uradu Ameriške Domov-20 vine.

Seja nocoj—21 Nocoj ob 8 bo seja dr. sv. Ci-22 rila in Metoda št. 191 KSKJ in23 sicer v navadnih prostorih na24 Recher Ave. Vsak naj pride in25 plača svoj asessment, ker tajni-26 ca Mrs. Ropret odide na konven-27 cijo KSKJ in asessmenta ne bo28 tem zameri; op. ured.)

Springfield, Ill. — Dne 4. jul.29 je umrl za rakom Frank Volk,30 star 75 let, doma iz Toplic. Do-31 lenjsko.

Razne drobne novice iz Clevelanda in pa te okolice

Prijazen obisk—

V spremstvu Msgr. B. J. Poni-kvarja nas je včeraj obiskal Msgr. John L. Zaplotnik, žup-nik v Lindsay, Nebraska. Usta-vil se je samo za en dan v Cle-velandu, da obišče nekaj svojih znancev. Msgr. Zaplotnik je doma od Senčurja pri Kranju, torej pristna gorenjska duša. Gimnazijo je študiral v Kra-nju, zato sta z našim uredni-kom naglo boudila nekaj mla-dostnih spominov iz tistih lepih let. Msgr. Zaplotnik vestno prebira Ameriško Domovino ter se popolnoma strinja z našimi smernicami.

Vse najboljšo —

Jutri bo praznoval poznani Jernej Mavko iz Madisona svoj 70. rojstni dan. Sorodniki, prijatelji in znanci mu čestitajo ter mu želijo še mnogo let zdravja in sreče.

Pismo iz domovine—

Marija Zgonc iz Iga vasi pri Rakeku bi rada zvedela za naslov svojega svaka Antona Zgonc. Tozadevno pismo je do-bil Joseph J. Sterling, 213 — 16th St., Barberton, O., kate-remu naj Mr. Zgonc piše za več informacij.

Cetrta obletnica—

Jutri ob 10 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. maša za pokojne-ga Antona Anžlovar v spomin 4. obletnice njegove smrti.

V La Salle, Ill.—

Mrs. Alice Keck iz 1133 Ad-dison Rd., njena hči Frances in svakinja Mrs. Rose Kausček so se podale v La Salle, Ill. Osta-le bodo en teden na domu se-stre od Mrs. Kausček, ki je bol-na.

Deseta obletnica—

V petek ob 8 bo darovana v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave. maša za pokojne-ga Franka Marinčič v spomin 10. obletnice njegove smrti.

Važna seja—

Članice društva sv. Helene št. 193 KSKJ naj se udeležo se-je jutri zvečer ob 7. Ker bo od-šla tajnica Uršula Rovšek na konvencijo KSKJ, naj se čla-nice v vseh društvenih zadevah zglasijo na njenem domu po 6 uri zvečer. Assessment se bo biral kot običajno.

Na obisku pri starših—

Te dni sta na obisku pri star-ših in prijateljih dva naša slo-venska duhovnika od fare sv. Lovrenca. Eden je Rev. Ga-briel Rus OFM, sin Mr. in Mrs. Gabriel Rus iz 8410 Rosewood Ave., drugi je Joseph Lekan, sin Mr. in Mrs. Joseph Lekan iz

3568 E. 81. St. Oba gg. duhov-1 SDZ, Društvo Dejak E. 55. St., nika št. v redu Marijine druž-2 društvo Spartans št. 376 SNPJ. be ter nastavljen kot profes-3 po \$5: Društvo Soča št. 26 sorja v Purcell višji šoli v Cin-SDZ, podružnica 10 SZZ, dru-4 cinnati, O.

Na obisku pri materi—

Redovnik John Perko OSM je te dni obiskal svojo mami-7 cem. Priporočamo še v teh zad-8 njih dneh kampanje, da bi še E. 81. St. predno je odpotoval9 kdo prispeval po svojih močeh,10 družstva ali poedinci tako, da bo11 vsota, izročena junaku, ki je iz-12 gubil obe nogi in rabo ene roke,13 v cerkvi sv. Vida maša za po-14 čim izdatnejša. Pošljete lahko15 kojnega Louis Kulovec v spo-16 naravnost na blagajnika, Mr.17 Anthony Brodnik, 1324 Giddings18 Rd., Cleveland 3, Ohio, ali pa iz-19 ročite v uradu Ameriške Domov-20 vine.

Seja nocoj—

Nocoj ob 8 bo seja dr. sv. Ci-22 rila in Metoda št. 191 KSKJ in23 sicer v navadnih prostorih na24 Recher Ave. Vsak naj pride in25 plača svoj asessment, ker tajni-26 ca Mrs. Ropret odide na konven-27 cijo KSKJ in asessmenta ne bo28 tem zameri; op. ured.)

potem pobirala do 25. avgusta.

Slike nocoj—

Mr. Grdina sporoča, da bo ka-zal nocoj pri slikovni predstavi na svojem vrtni tudi slike iz za-grebske okolice. Videli boste tu-di novo sliko, ki je zelo smešna.

Odide iz mesta—

Mrs. Frances Leskovec, tajni-ca bolniškega oddelka dr. sv. Jo-zeфа št. 169 KSKJ bo odsotna iz mesta od 15. avgusta do 5. sept. Članstvo naj se v tem času obr-ne v bolniških zadevah na bla-gajničarko Mrs. Mary Jerkič, 15505 School Ave. tel. MU 6589.

Komunizem ustvarja po vsem svetu zmedo, trdi H. Hoover

Ves svet si želi mir, samo Rusija ne, pravi Hoover

Salt Lake City. — Bivši pred-sednik Herbert Hoover je izja-vil v tem mestu ob priliki praz-novanja 72. letnice svojega roj-stva, da je Rusija razpredla po vsem svetu svojo 5. kolono, ki de-ja na tem, da ustvarja zmedo in nezadovoljnost.

Hooverja je poslal predsednik Truman po svetu, da pregleda in preцени potrebščine narodov. Pri tem je obiskal 38 raznih de-zav, kjer je videl ves položaj.

Zdaj pravi Hoover, da je po 2. svetovni vojni manj narodov svobodnih, kot jih je bilo pa pred vojno. Dalje je rekel, da mora privedi nekega dne do svetovne eksplozije razkosa nemskega naroda na stališče trajne rev-šine.

"Eno leto po 1. svetovni vojni je imel ves svet zaupanje in sa-mozavest, danes pa ni drugega kot povsod strah in obup," pravi Hoover. "Eno leto po prvi sve-tovni vojni smo že podpisali mir, danes pa ni miru še nikjer. Ven-dar je danes po vsem svetu hre-penjenje po miru razen v Rusiji. Po mojem mnenju zavira Rusija mir z namenom, da si pridobi na času, tekem katerega se bo zne-bila vseh antikomunističnih ele-mentov. Danes je do 15.000.000 oseb v koncentracijah ali na prisilnem delu, ki so navadni sužnji v pravem pomenu besede. Vrhu tega je mnogo milijonov ljudi, ki sicer niso v koncentra-cijah, pa so vendar pravi sužnji svojih vlad.

"Uničenje je ogromno po vsem svetu. Tudi naša dežela je mnogo trpela, vrhu tega smo pa zašli v ogromen dolg. Zed. drža-ve bi morale, ako se hočejo dvigniti na pravi standard, storiti tri važne stvari: 1) na ekonom-skem polju moramo varčevati s svojimi naravnimi viri in zmanj-šati svoje stroške; 2) nehati mo-ramo igrati vlogo Miklavža za ves svet, in 3) obdržati moramo atomsko bombo, dokler se ne bo razorožil ves svet, ko ne bo no-bene nevarnosti več za kako vojno."

"Uničenje je ogromno po vsem svetu. Tudi naša dežela je mnogo trpela, vrhu tega smo pa zašli v ogromen dolg. Zed. drža-ve bi morale, ako se hočejo dvigniti na pravi standard, storiti tri važne stvari: 1) na ekonom-skem polju moramo varčevati s svojimi naravnimi viri in zmanj-šati svoje stroške; 2) nehati mo-ramo igrati vlogo Miklavža za ves svet, in 3) obdržati moramo atomsko bombo, dokler se ne bo razorožil ves svet, ko ne bo no-bene nevarnosti več za kako vojno."

"Uničenje je ogromno po vsem svetu. Tudi naša dežela je mnogo trpela, vrhu tega smo pa zašli v ogromen dolg. Zed. drža-ve bi morale, ako se hočejo dvigniti na pravi standard, storiti tri važne stvari: 1) na ekonom-skem polju moramo varčevati s svojimi naravnimi viri in zmanj-šati svoje stroške; 2) nehati mo-ramo igrati vlogo Miklavža za ves svet, in 3) obdržati moramo atomsko bombo, dokler se ne bo razorožil ves svet, ko ne bo no-bene nevarnosti več za kako vojno."

Vržen iz stranke, ker je govoril čez Tita

Belgrad. — Dr. Dragoljub Jo-vanović, vodja jugoslovanskega agrarne stranke, je bil izobčen iz stranke, ker je v parlamentu kritiziral domačo in tujezemsko politiko Titove vlade. (Jovano-vič je znan, da vedno pove svoje misli, ne glede na to, komu se je tem zameri; op. ured.)

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

(JAMES DEBEVEC, Editor)

6117 St. Clair Ave. Henderson 9628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po razpisalcih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00,
četrt leta \$2.50.

Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months. Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months,
\$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83

No. 159 Wed., Aug. 14, 1946

Civilna vojska

Naj začetno članek s citatom iz pisma nekoga, ki je gledal od blizu vso nesrečo domače vojske v Sloveniji, in ki pozna tudi vso komunistično partizansko propagando, katera se trudi, da bi pred zapadnim svetom oprala krvave partizanske roke:

"Eno mi neprestano hodi na misel, ko pišem to pismo" — tako pravi ta poznavalec razmer — "in to je nečuvana drznost komunistov, drznost v laganju in obrekovanju, drznost v zahtevah napram zaveznikom, UNRRA-i, drznost napram narodu doma, delavcu, kmetu, drznost napram javnosti, ki naj vzame zares in verjame njihove trditve o "novi" Jugoslaviji, o svobodi, o demokratizmu, o navdušenju za Tita, o svobodnih volitvah itd. To drznost v varanju vsega sveta prekaša samo še drznost, ki je zločin nad zločini, da so se namreč ves čas ponasali kot da imajo oblast, oblast pozigati vasi, oblast krasti in ropati, oblast gnati prebivalstvo iz požganih vasi v gozdove, oblast obsojati na smrt vse, ki se jim ne pokore, oblast mobilizirati brez kraja može in fantje po mili volji in jih gnati pred strojnice vaških straž. Nikoli ne bomo mogli ugotoviti, koliko tisočev, desetstisočev fantov je OF gnala v smrt, neizvežbanih, slabo pripravljivih in oboroženih, samo da bi preganila vsak odpor proti komunistični revoluciji, da bi pomandrala vaše straže in domobrance. Celo na vrh so jih skupaj navezali in od zadaj s strojnico gnali v juriš — ne proti Lahom ali Nemcem — ampak proti slovenskim bratom, ki so branili po svoji najboljši vednosti in moči slovenske vasi pred njihovim razbojništvom. (Tak slučaj je bil pri Ribnici) — In vseh nezanesljivih so se iznebili na ta način, da so jih gnali v napad na vaše straže. . . ."

Vsa strahota domače meščanske ali civilne vojske, v kateri se spopadejo lastni bratje, je povzeta v gornjih besedah. Strahota uboja, ko se dvigne Kajn zoper Abela, pa tudi strahota tiste drznosti in brezbrčnosti za prelito bratsko kri, s katero je Kajn odgovarjal Bogu na vprašanje: "Kje je tvoj brat Abel"? Odgovoril je s predrzno zasmehljivostjo: "Ali sem mar jaz varuh svojega brata?"

Naj ob premišljevanju o civilni vojni v Sloveniji, ki je zahtevala tako strašne žrtve, da so cele vasi brez mladih moških moči, ugotovimo par dejstev, ki naj bi jih nihče nikoli ne pozabil, pa naj bi komunistična propaganda našla še toliko potov in sredstev za prekrivanje partizanskih Kajnovih zločinov.

Prvo, česar ne smemo nikoli izgubiti izpred oči, če hočemo prav soditi civilno vojsko na Slovenskem je tole: **Civilno vojsko v Sloveniji je začela takozvana Osvobodilna fronta.** Tisoči in tisoči nedolžnih in mirnih kmečkih vodilnih mož so bili pobiti, predno se je od strani kmetov sprožila prva puška vaških straž v obrambo. Te žrtve komunističnih partizanov so bile vrhu tega mučene, zavlečene v brezna in gozdove, da bi se zabrisala celo sled njihov grobov. Padali so moški, klali pa so tudi ženske in otroke. Cele družine so bile iztrebljene z namenom na ta način ustrahovati prebivalstvo, da ne bi nihče mislil na odpor.

Osvobodila fronta ni pobijala Lahov in Nemcev, ampak domačine. Okupator je bil oborožen, zato niso šli proti njemu, ampak proti domačinom brez orožja. Na vsem Slovenskem v štirih letih okupacije ni umrlo niti 2.000 Lahov in Nemcev skupaj. To natančno povedo njih skupni grobovi. In niti ti niso vsi padli v boju. V tem času pa so partizani poklali do 30.000 Slovencev.

Partizani so pač izvalili Lahe in Nemce z malimi akcijami. Razdrli so par metrov železnice, ki so jo popravili Lah v par urah. Radi tega pa so se Italijani maščevali nad okoliškimi vasmimi. Tako so partizani dosegli, da je bil kmet med nakovalom in kladivom. Če je ustregel partizanom, se je nad njim maščeval okupator, če ni dal vsega partizanom, so se ti znašali nad njim. Tako sta okupator in partizan strahovala slovenskega človeka po deželi.

Ali je v takih razmerah kaj bolj naravnega, kot da se je končno kmet začel braniti pred nasilnostjo partizanov? Ne samo, da je naravno, njegova dolžnost je bila, da je skušal obvarovati sebe in svoje pred komunisti in njihovim divjaštvom.

Kmet je tedaj imel polno pravico, da se brani. Radi te obrambe ga je komunist imenoval — izdajalca. S kakšno pravico? Preprosto ljudstvo je dobro vedelo, da ima opraviti s komunistično revolucijo in da ti revolucionarji niso nikaka zakonita oblast. Če se je pred zločincem uprlo, je storilo samo to, kar stori, kdor se upre roparju. **Osvobodilna fronta ni imela prav nič več oblasti nad slovenskim narodom kot je ima ropar, kadar zavijati orožje nad vašo glavo.** Zakaj naj bi bil tedaj Slovenec, ki se je takemu roparju — naj tudi ta pride v ovčji obleki OF — postavil po robu — izdajalec? Kaj je izdal, če je zapodil komunističnega roparja?

V Sloveniji je bil nastop OF poskus komunistične revolucije. Zato so partizani udarili predvsem na vodilne katoliške može. Razvoj dogodkov je pokazal, kako prav je imel kmet takoj v začetku, ko je v OF gledal odposlanec Moskve in komunistične protinarodne internacionale. Sedanja komunistična diktatura dokazuje ne samo, da je slovenski preprosti človek imel prav, ko se je zoperstavil komunistični

revoluciji, ampak tudi to, kako slepi so bili zapadni zavezniki, ki so redili komunističnega gada, da danes tudi nje pika. Čas je najbolje upravičil postopanje večine slovenskega naroda proti OF. Tudi tisti v starem kraju, ki so nasledili lažem OF, so danes po večini ozdravljeni. Ali naj se morda čudimo, da je z večino naroda držala narodna slovenska duhovščina?

Zalibog je težka resnica, da je OF s pomočjo nepremišljenih Amerikancev in Angležev končno zmagala. Tisoče je ob tej zmagi poklala, tisoči so pred njo zbežali kot se beži pred roparjem, in spet tisoči ječe po ječah in na prisilnih delih. Toda ali je taka zmaga kak dokaz, da ima zmagoviti ropar prav? Tudi Kajn je zmagal, pa je ostal Kajn. In ko je kdo bežal, da si reši življenje pred tem komunističnim roparjem, ali je storil kaj napačnega?

Strašna je bila slovenska civilna vojska po krutosti, s katero so jo partizani začeli in s katero so jo končali, ko so pobili kot živali tisoče neoboroženih nasprotnikov — kot zmagovalci v starih paganskih časih. Prav pa ima pisec v uvodu omenjenega pisma, ko se čudi tudi neverjetni drznosti laži, s katerimi partizani še danes blatijo dobro ime premaganega nasprotnika. **Tam v starem kraju ni niti enega časopisa, niti enega shoda, niti enega prostorčka, kjer bi mogli premagani braniti svoje dobro ime.** In če tudi se ne morejo braniti, zmagoviti partizan ne neha obrekovati in zmerjati. Ze več kot leto dni je minilo, odkar je OF absolutni gospodar v Sloveniji in vendar ne najdete partizanskega lista, ki ne bi v vsaki številki metal kamenja na pobite. Ali dela to slaba vest? In sem v Ameriko pisarijo partizani pisma, ki niso nič drugega kot prepisana obrekovanja iz partizanskih listov in vedno jednaka. Kot bero v komunističnih listih pišejo ti zagrizenci o duhovnikih, ki da so maščevali s puško na rami, o duhovnikih, ki da so lastnooročno klali celo noseče ženske, o nedokazanih krutostih domobrancev. Vedno eno in isto, vedno brez dokaza in brez točnih imen. Tako se v kalnem ribari. **Tako se laž in obrekovanje premaganega nadaljuje.** To ni nič manj grdo in nič manj zločinski kot je bilo začetki civilno vojsko in izvršiti strašen pokol svojih nasprotnikov.

Zalibog je tu v Ameriki mnogo ljudi, ki tudi največjo neumnost verjamejo, če gre proti katoličanom. Neumnost in zagrizenost sta neločljivi sestri. Pribiti pa treba, da so tudi nekateri katoličani sami verjeli taka obrekovanja. Verjeli so jih in širili. Kako bodo popravili ta zločin nad svojim narodom?

BESEDA IZ NARODA

Pismo iz domovine

Mr. John Pozelnik, 12625 Kirton Ave., v Clevelandu je prejel naslednje zanimivo pismo od svojega nečaka. Pismo se glasi:

Dragi stric!

Prej kot vse drugo Vas in celo Vašo družino prav prisrčno pozdravljam. Ko je prejel Oblak pismo, sem bil tudi jaz vesel njegove vsebine. Solze so mi prišle v oči, ko sva čitala pismo in zdelo se mi je, kot da je od mojega očeta. Če prav mi ni bilo mogoče Vas osebnostno spoznati, čutim do Vas v sretno povezanost, saj se mi zdi, kakor da pišem svojemu očetu. Oprostite, ker Vam nisem že prej pisal, za kar mi je zelo žal, saj tudi nisem mogel, ker nisem imel Vašega pravega naslova. Saj ga tudi doma niso imeli, ker so italijanski vojaki pobrali vsa ameriška pisma, ko so vršili preiskave leta 1942.

Drag stric, vem, da Vas zanima izvedeti, kako je doma na Škrlivci in kaj je bil vzrok očetove smrti. Pišete tudi, da ste že pisali domov, pa da niste še dobili nobenega odgovora. Do sedaj ste ga gotovo že dobili, samo dvomim, če so Vam smeli pisati resico, ker je stroga cenzura. Kako je bilo doma, mi je težko vse popisati in Vam pa bo tudi težko verjeti. Opisal Vam bom najhujši dan doma.

Bilo je 30. januarja 1944, ko je prišla na Škrlivci komunistična tolpa. Tu se je ustavila za nedoločen čas. Njih zahteve so bile, da so jih morali vaščani z vsem oskrbovati. Tako so morali biti komunistom ljudje na razpolago tudi pri nas z jedili in oblačili. Janez in jaz sva bila v službi, France pa se je skrival pred Nemci in komunisti. Razen starečkov ni bilo nobenega moškega doma v naši vasi. Pri nas so bili doma oče, sestra Micka in Angela Francetova žena s tremi otroci. Ko sta Micka in Angela stregli komunistom, so jim tudi oče postregli z moštom in žganjem. Nemška postojanka je bila v Vel. Laščah, zato so jih oče opomnili, da naj pazijo, da jih Nemci ne dobijo v naši vasi, ker bi požgali vas in ljudi pa odpe-

ljali, kakor so to imeli v navadi.

Kmalu je prišel glas, da prihaja nemška patrolja. Oče, Micka in Angela so za božjo voljo na kolenih prosili komuniste, naj se umaknejo, da bo tudi za njih boljše. Nato so jim odgovorili, da se bodo že o pravem času umaknili in zunaj vasi vse pobili. Nemci so res prišli v vas, komunisti so oddali samo par strelcov, toliko da so se izdali, potem so pa nekateri zbežali, dva pa sta se skrila v hiši pod posteljo, trije pa so tako naredili v "cimru". Ko so Nemci prišli, so hoteli pobiti vse civiliste. Začeli so preiskovati, dobili so komuniste, seveda so jih vse na mestu pobili. Med tem časom je šla Micka v "cimer", da skrije komuniste, je pa že bil prej Nemec notri. Nameril je nanjo revolver in oddal strel, ki jo je zadel v roko. Padla je v nezavest in tako jo je Nemec pustil tam ležati, ker je mislil, da je mrtva.

Med tem časom je že gorelo poslopje — stričev skedenj, kozolec, Dobravčeva kašča, skedenj in naš kozolec. Oče so bili pripravljene, če bi zažgali skedenj, da rešijo živino. Prišli so v hlev Nemci, da odženejo živino. Bik, ki je bil težak 800 kil se Nemcem ni pustil gnati. Ukazali so očetu, da ga ženejo z njimi. Ko so šli mimo skednja, so videli, da so tudi tega zažgali, so bika izpustili in šli gasiti ogenj, ki so ga tudi pogasili. Nemec, ki je to videl, se je odmaknil in jim zadal tri strele iz revolverja v prsa. Pozneje so ugotovili, da jim je prestrelil pljuča. Prišli so še samji v hlev in tam so obležali.

Ko je Angela skrbela, kje je družina, je zaslislala vpitje očeta. Ker jih sama ni mogla niti premakniti, je klicala na pomoč Micko, ki je pa ni bilo od nikoder. Ko pa je šla pogledat v "cimer", jo je našla ležati v nezavesti. Ni si mislila, da bo mogla prestopiti vse to gorje. Ko pa je spravila Micko k zavesti, sta skupno spravili očeta k "ta novim," to je pri Stritarju št. 11, ker si niso upali ležati doma. Tam so ležali pet dni in nato pa so jih spravili

domov. Naslednji dan pa, ko so se komunisti zopet povrnili v vas, so jim pa zopet grozili s smrtno rekoč, da so oni krivi, da so Nemci pobili komuniste. Ko se je stvar malo pomirila, so le s težavo preprošli komuniste, da so smeli iti po duhovnika, da je prišel s svetimi tolažili. Ker tudi komunisti niso imeli nobenih zdravil, so jih prosili, da bi jih peljali v Vel. Lašče k zdravniku in če bi bilo mogoče v bolnišnico.

Vse prošnje so bile zastoj. Sploh iz vasi v drugo vas ni smel nihče. Skušali so tudi, da bi jih bili odpeljali skrivaj, pa naj bi se zgodilo kar hoče, samo do bi bili ohranili očeta. Komunisti, ki so to slutili, so jim še posebej zagrozili, da če se kdo kam gane, da bodo vse pobili. Tako je ubogi očka moral čakati smrti. Zdravili so jih z domačimi zdravili, kolikor so jih pač vedeli in mogli. Na zunaj se je rana že kar dobro celila, da so že imeli upanje, da ne bo nič hudega. Ker pa se je rana znotraj pričela gnojiti, je povzročilo smrt. Trpeli so grozne bolečine. Ležali so 15 dni in 16. dan pa so ustali iz postelje rekoč, da bo bolje za njih, če se malo sprehodijo.

Šli so ven, si vse ogledali. Izgledalo je, kakor da jemljejo slovo. Kmalu pa se jim je zavrtelo v glavi in padli so v nezavest. Micka, ki jih je spremljala, je poklicala Anglelo, da sta jih spravili nazaj v posteljo. Ko so se oče zopet zavedli, so naročali, naj pokličejo skupaj vse otroke in sosede rekoč, da bodo umrli. Bili so do zadnjega pri zavesti in zato so dobro vedeli, da jaz in Janez ne moreva priti. Zeleli so Franceta, ki pa je ravno v tistem trenotku prišel. Prosil so ga, naj se tako ljubimo med seboj kot smo se do sedaj in naj pomagamo drug drugemu, so se še poslovili in izdihali svojo blago dušo.

Tudi sedaj so le s težavo dobili dovoljenje, da so jih smeli

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

(Nadaljevanje s prve strani)
v Mengšu, Avgust Sušteršič v Mengšu, Rudolf Warbinek v Ljubljani, Josip Fleiss v Ljubljani ter Vaclav Schramm v Celju, ker je vsa imovina navedenih podjetij prešla v državno last.

STANJE ŽIVINOREJE V SLOVENIJI. — Eden velikih udarcev vojne je ta, da je vojska zelo zmanjšala število govejve živine. V primeri z letom 1940 še je število živine znižalo poprečno za 35%. Tudi pod novo komunistično vlado se je število živine še zmanjšalo v Sloveniji, ker mora ta dati mnogo živine za Titovo vojsko, ki stoji v veliki meri ravno na Slovenskem. Strokovnjaki računajo, da bo mogoče zopet obnoviti živinorejo, kakor je bila, v treh do štiri letih, če pride Slovenija do miru.

OGROMEN PORAST TUBERKULOZE-JETIKE je drug žalosten pojav kot posledica dolge vojske. Število jetičnih bolnikov še narašča. Na Golniku na Gorenjskem, kjer je znano zdravišče za jetične, je bila v juniju konferenca zdravnikov, ki naj bi napravila podroben načrt za pobijanje tuberkuloze po celi državi.

DRŽAVNA GOZDARSKA ŠOLA. — V Ljubljani so ustanovili gozdarsko šolo z internatom. Zanimivo je da pišejo listi, da se bo dajala poleg strokovne izobrazbe tudi politična izobrazba. Ta izobrazba je seveda poznanje komunističnega sistema. Komunist povsod vsiljuje svojo vero.

NA BLEDU so začeli o Binokostih z veliko slovesnostjo letovisno sezono. Posebni vlaki so pripeljali ta dan menda 8.000 ljudi na Bled. Pričakujejo zlasti češke goste.

OBNAVLJAJO V JELOVCI NAD RADOVLJICO žično želez-

pri pokopat duhovnik od Sv. Gregorja. Pokopali so jih v Dvorski vasi, kjer so prekopali mamin grob. Ta čas so bile vse zveze onemogočene, železnica in ceste razkopane, zato sva z Janezom izvedela šele tretji dan pogrebu, kaj se doma dogaja. Strašna je bila ta novica. K pogrebu tudi Fance ni mogel iti, zato boste lahko razumeli, da je bilo zadosti zmešano in hudo, ko nismo smeli niti lastnega očeta pokropiti in ga spremljati na njegovi zadnji zemeljski poti. Ni pa bil to pri nas edini slučaj, ampak jih je bilo še nesteto drugih.

Tako so pri nas uničevali Italijani, Nemci, skoro vsega gorja pa so bili krivi komunisti, ki so vedno trdili, da čim bolj bo vse uničeno, prej bo vojske konec neglede na to, da je škoda nedolžnih žrtev in vasi, ki so danes v pepelu. Na ta način je danes Jugoslavija vsa opustošena in uničena. Morda je vam v Ameriki bolj težko kaj takega vrjeti, ki ne poznate ljudi, ki danes vladajo Jugoslaviji. Danes so komandantje tisti, ki so leta 1941 zapravili Jugoslavijo — delomrzneši, ki jim ni dišalo delati, ki so hoteli že prej živeti na račun tistih, ki so si s pridnostjo in pritrugovanjem kaj prihranili. In tisti, ki so se že preje veselili, kako bodo ropali in pobijali poštene ljudi. Vse to se jim je na zviškaški način za enkrat posrečilo.

Kmetom, ki nimajo živeža niti da bi svoje družine preživele, oblast s silo rekurvira. Noben lastnik ni več gospodar od svoje stvari. Oče in mati ne smeta niti svojih otrok več učiti po svoji volji. Če kdo kaj ugovarja, je že obsojen, da je zločinec in gre na prisilno delo, če ne celo no vešala. Noben pošten človek nima nič za govoriti. Zato pa jih je toliko v zaporih in na prisilnem delu in toliko na smrt obsojenih. Kaj takega zgodovina ne pomni. Vsi bivši državni uslužbenci so danes

(Nadaljevanje z 2 strani)

nico Kolnik-Razpok, po kateri so prej spravljali les iz visoko ležečih gozdov. To železnico so partizani uničili in jo sedaj popravlja kmetijsko ministrstvo.

JADRALNO LETALSTVO vlada zelo pospešuje. Poleg Blok je sedaj postala letalski center tudi Dobrepoljska planota od Vidma proti Suhi krajini. Pišejo, da je kraj zelo ugoden za takoletalsko šolo.

"DACHAU." — Beseda Dachau je ena onih besed, ki je Slovenci zlepa ne bodo pozabili. Koliko število jih je tam trpelo in koliko pomrlo. Nemci so tja zapirali vse, komuniste in nasprotnike komunistov. Znano je, da je bila večina onih, ki so bili obsojeni od komunistov na smrt v znanem predbožičnem procesu poprej v Dachau. Ko so bili rešeni nemškega nasilja, so padli v roke komunističnim rabljem, ki so jih pobili. O tem Dachau bo sedaj izdal "Slovenski knjižni zavod" posebno knjigo, kjer bo opisano trpljenje tam interniranih Slovencev. Kdaj bo izšla knjiga, ki bo opisala trpljenje Slovencev pod komunistično okupacijo?

O GRADBI NOVIH STANOVANJSKIH HIŠ V LJUBLJANI piše Glas zaveznikov: Mestni ljudski odbor okrožnega mesta Ljubljane je sklenil v sporazumu z gradbenim ministrom LRS, da bo najel posojilo okrog 100 milijonov din za gradnjo stanovanjskih hiš v Ljubljani. Strokovnjaki gradbenega odseka mestnega ljudskega odbora so že pričeli z izdelavo načrtov tipiziranih hiš, ki bodo ustrezale potrebam današnjega časa. Ljudski odbor je tudi že rezerviral primerna zemljišča pri upravi mestnih in državnih zemljišč v Ljubljani. Splošni načrt predvideva v središču in predmestjih gradnjo hiš v blokih, in sicer

pritličnih in večnadstropnih tipiziranih dvo do šest hiš, ki jih mislijo deloma zgraditi stanovanjskih hiš s približno 500 stanovanji. Upajo, da bo zgraditev teh stanovanjskih hiš že letos, znatno omilila stanovanjsko stisko v Ljubljani.

Ko sem zopet enkrat napravil tak nadvse potreben zlet v kuhinjo (če me je kdo pri tem zasačil, sem se izgovoril, da ho dim gledat na uro), je me moj nos opozoril že pri vratih, da se gode v naši kuhinji prečuden stvari. Najprej sem sodil, da je dala naša kuharica v peč za večerjo moje stare škarpe, katere je zabelila z dovolj velikim porcijonom vlažnega listja; lahko je bilo tudi mogoče (tako mi je svetoval nos), da je kuharica razrezala kake moje stare hlače in z njimi podkurila v peč. Da bi boljše go relo, je lahko tudi pobrala po garaži nekaj starih cunj, namočenih v olju, s katerimi brišem avto. Vse te stvari dajo namreč prekrasen smrad, dim pa tak, da bi lahko razmazal z nožem in na kruh namazal, namesto sirovega masla.

Planem v kuhinjo, pa nisem vsled gostega dima razločil nič. Samo toliko sem vedel, da je glavni vzrok tega izrednega položaja v naši kuhinji nekje pri peči. Tipljem ob steni in se pretipljem do peči, ves čas v smrtni nevarnosti, da me omaim dim in zadušni smrad. Pri peči sem toliko razločil, da se niso smodili škarpi, niti cunje, ampak da se je v suhi kastroli kadil krompir, ki bi se moral sicer po pravilnih kuhinjskih receptih kuhati, se je pa pekel. Ve, kuharice, boste vedele, kaj se to pravi. Nobene žive duše ni bilo v kuhinji, da bi se nad njo znesel, jo poklinal na karpet ter jo podučil, da se pri naši hiši ne kuha nič drugega kot krompir. Zagrabil sem posodo s krompirjem, ki je bila v tem času že zelo lepo črno pobarvana, skočim k lijaku in natočim v posodo vode. Prismoda, mi bo rekla vsaka prava kuharica in to popolnoma po pravici. Če je bilo poprej v kuhinji toliko dima, da nisi videl pedanj predse, da je bilo zdaj, ko sem našel vode na pečen krompir, se toliko več, smrad pa tak, da ni za popisat. Naglo sem odprl vsa okna in vrata, potem pa tekkel iz tega pekla, dokler me ne zaduši.

In na koga, mislite, naletim pi sprednjih vratih? Saj boste morda uganili. Aha, naša mlada kuharica je slonela na porču in se čez jard lepo pogovarjala z sosedovim študentom. Gledala sta me, pa me nista videla, tako sta bila zaverovana drug v drugega in v vanje svetovne probleme. Najbrže sta se pogovarjala, kako bo izpadla mirovna konferenca v Parizu, ali pa kdaj bo konec državljanske vojske na Kitajskem. I, menda da ja . . .

Roka me je silila, da bi mlado kuharico pograbil za kite in jo potegnili zopet na ta svet in v kuhinjo, kjer bi ji potlačil njen nos v tisti sežgan, spečen in skuhan krompir. Pa saj veste, kako je. Jaz sem bil tudi enkrat v 18. letu in tudi jaz sem brenčal, kakor pravijo oziroma so rekli, o čemer pa jaz absolutno nič ne vem. O ljudeh tiste sladke starosti pravijo . . . ne vidi nič ne sliši nič, kot bil bi mrtva stvar . . .

Ampak če mislite, da so bili prigodiljavi v naši kuhinji zaključeni s tistim krompirjem, se motite. To je bil samo začetek, kakor boste videli jutri. Krompir je bil samo nekaka preludija za glavno predstavo. Vse je šlo narobe takrat pri nas, pa ne zato, ker je bil ravno petek, ki je slab začetek. O, ne, vzrok je bil čisto drug.

Višarska polena

SPISAL NARTE VELIKONJA

Pod večer so ustavili pred Klančarjevo bajto. Klančar je zadnjih štirinajst dni topo sedel pred vrati ter ni bil za nobeno rabo. Žena ga ni pustila izpred oči, in ko je le po ovinik dognala, da se ga je polastil le stari dvom, je z grozo planila v jok.

"Kako naj ti prisežem da boš verjel. Kako naj te ozdravim!"

In v svetlih trenutkih jo je prijel za roko in se opravičeval:

"Ne morem nič za to, kakor ne moreš ti nič za to. To je bolezen, o, to je strašna bolezen. Daj mi Janezka. Daj mi Janezka!"

In mu ga je dala; mož je položil dete na kolena ter ga ujčkal, mu dajal sladke praline, pritisikal k sebi ter prosil ženo:

"Ne zameri, ne zameri; jaz ne morem nič za to. Na Višarje ga poneseva, na Višarje ga poneseva in bo že Marija pomagala. Saj vem, saj dobro vem in ti verjamem, vse verjamem, toda to je strašna bolezen!"

Ko pa je imel napad, je otroka nesla k sosedu, da mu je bil izpred oči:

"Mati božja višarka, ozdravi ga, ozdravi ga!"

In je gorela lučka pred Matijevo podobo v kotu noč in dan za dušo vicano, za dušo preizkušano in neobjeno.

Ko so Matijca oprostili, je Klančarka hitela kakor od vesela domov.

"Matijec je prost!" je padla v bajto.

"Prost?" je šinil na noge mož. "Potem pa ni kriv!"

"Ali nisimo že prej povedali? Ko se je Tine obdolžil!"

"Tine bi se bil lako takoj obdolžil!" je zmajeval za glavo. "To ni nič. Če pa so zdaj Matijca oprostili!"

In je sedel zamišljeno pred bajto ter strmел po cesti.

"Če je res prost? Če je res prost, potem pride domov in ga bom videl. Po tej cesti pride in ga bom videl."

Čim bolj je padalo solnce je proti zatonu, tem bolj mu je rastle v srcu dvom.

"Se zdaj me je nalagala!"

Kakor pijan je omahoval okoli bajte in črn naklep se mu je porodil v možganih.

"Tamle tista veja, tamle tista veja!" je gledal v vejo staro re hruške za hlevom. Se zdaj so me nalagali! O mraku! O mraku!"

Sedel je spet na klop pred hišo ter topo grel v sebi misel: "O mraku! O mraku! Da me ne bodo videli!"

Toda preden je solnce zašlo, je Matijec ustavil konje pred bajto. Povedali so mu bili, česa ga Klančar sumniči. Špomnil se je tudi onega pogovora na poti v cerkev, udarca na vozu, in kako mu je Klančar vrnil denar, in mu je bilo vse jasno.

"Tako!" si je dejal. "Tako so te reveža zamrežili in ne najdeš vozla!"

"Klančar!" ga je poklical osorno s ceste. "Klančar pridi sem!"

Možakar se je zdrnil iz svoje ždenja.

"Sem pridi in takoj!" je velel ostro Matijec. "Ali boš in takoj?"

Klančar se je ustrašil ukaza ter stopil na noge.

"Hitro, teči!" mu je zaklical Matijec.

Klančar se je spustil v tek proti vozu.

"Tako!" ga je Matijec prijel za roko.

"Matijec, da si ti, Matijec, in res prost!" se je budil Klančar iz svoje toge blodnosti. "Da si ti, Matijec!"

"Jaz sem!" je dejal Matijec. "Jaz sem in bom iz tebe hudiča izgnal! Zdaj povej, Klančar, nam vsem, čigav je Janezek!"

"Če si ti tu, Matijec, potem, potem —"

"— potem —" je udaril Matijec Klančarja z bičevnikom po zadnji plati kakor porednega paglavca, da se je mož zvil od bolečine. "Potem je tvoj! Tvoj! Tvoj!" In ga je pri vsaki besedi užgal z bičevnikom. "Zdaj ponovi, ti grešnik nemarni, ki svojo ženo in otroka izdajaš! Ponovi, trikrat ponovi!"

Klančar se je zvijal pod udarci.

"Moj, moj, moj! Da je Janezek moj!"

"Da boš vedel, za vse večne čase vedel!" ga je še zadnjič oplazil preko hlač ter ga izpustil.

Klančar se je opotekel preko ceste.

"Matijec, še, še, le, še, da bom vedel, da bom čutil! O, samo da je Janezek moj. Samo da je Janezek moj!"

Tisti hip je stopila Klančarja z otrokom na prag. Klančar je planil k otroku.

"Janezek, jaz sem bil zaradi tebe tepen. Prav, prav, da sem bil. Matijec me je. Matijec ti bo birno vezal. Birno. In na Višarje te ponese, da mi Bog odpusti ta veliki greh nad teboj!"

"In da veš," je lezel Matijec na voz ter zamahnil z bičevnikom, "kadar zvem, da si pariš, pridem s temle in če pojdejo kosti iz kože! Tistega hudiča ti že izženem!"

"Hud si, Matijec!" je dejala Franca, ki se ni mogla načuditi Matijcu ter samo strmela v to novo prikazen in oblast.

"Hud, zdaj vsaj vidim, vse okoli sebe vidim, prej sem pa bil slep. In ti, Klančar, imaš tam ženo in jo prosiš za odpustitve, in kadar te še popirne, naj vzame metlo, naj te postriže. Zapre naj te v klet, kjer ni solnca, da ne boš grešil nad Bogom, njo in otrokom. In po kravo pridi, k meni, ker si svoj prodal, nemarnik nespodobni!"

In ker ni prišel drugi dan, je Matijec sam odvezal Pirho ter jo gnal. Klančarja je našel sredi sobe z otrokom. Janezek je sedel na kosmatih odevih, Klančar pa je lezel po vseh štirih okoli njega ter lajal vanj.

"Hov, hov, Janezek, Janezek, hov, hov!"

Matijec je obstal, snel klobuk od ginjenosti in svetlosti tega prizora. Janezek je mahal z ročicami ter se rezal na vse grlo, da se mu sline cedile po debelem podbradku. In je ponavljal za očetom: "Hov, hov!"

"Zdaj pa vem, da si moj!" mu je razlagal Klančar. "Prav tak glas imaš, kakor ga je imel tvoj najmlajši stric. Čisto Klančarjev glas. Matijčev glas je grob!"

"No vidiš!" je dejal Matijec. "Sama sva, pa se igrava!" je skočil Klančar na noge v zadregi.

"Kravo sem ti pripeljal, kakor sem rekel!"

"Pa ne zastonj!"

"Zastonj? Zastonj Janezku, da je spet ne prodaš. Toda ti jo boš odslužil. Hov, hov, Janezek!"

(Dalje prihodnjič)

Pismo iz domovine
(Nadaljevanje na 3. strani)

brez službe — na cesti in ne glede kako bo preživljal svojo družino. Ne bom vam vsega tega našteval, ker gotovo čitate v novinah "Ameriška Domovina," ki opisuje, kako so se odigravali dogodki v Jugoslaviji.

Naj vam na kratko opišem položaj, ki ga zavzemajo moji bratje in sestre. Francka, ki je bila pri usmiljenkah, je umrla

5. maja 1941 v Marijinem domu v Ljubljani; Ančka, ki je poročena v Srabotniku, se ima še kar dobro, ima dva dečka in eno deklico; France, ki je poročen na domu pa ima dve deklici in dva dečka, ki sta dvojčka; Janez pa je še samski in je bil prej v državni službi, sedaj pa je bil 9 mesecev zaprt v ljubljanskih zaporih. Zakaj tega sam ne ve. Ena gospa, pri kateri sva bila prej na stanovanju, se je izjavila pred Micko, da misva nič prida, ker hordiva v cerkev. Domov je prišel še majhno živ. Sedaj je doma pri Francetu. Micka je tudi še samska in je bila poštna uradnica v Vel. Laščah, če je še, ne vem. Jaz sem pa v begunstvu. Prišel sem sem avgusta 1945 iz Jugoslavije, ker sem si le s težavo rešil golo življenje.

Če vas bo zanimalo, vam bom še lahko popisal kar sem sam videl in doživel v Jugoslaviji. Kakor razvidim iz nekaterih pisem, ki jih drugi dobivajo z Amerike, vidim, da tudi pri vas nekateri ljudje nasledajo komunistični propagandi in nas obsojajo, da smo zločinci in izdajalci lastnega naroda. Ne zamerimo jim, ko pa še niso izkusili, kaj je komunistem. Na zunaj res lep izgleda, kdor se pa vmeša v njegovo dejanje, ta se je že obsojil na smrt. Se bodo že še iztrezili, samo če ne bo prepozno. Tudi pri nas jih je bilo za Tita morda komaj 35 odstotkov, danes jih niti 5 odstotkov ne dobite več, če bi bile svobodne volitve.

Ljudje si ne morejo nič pomagati, ker je na mesto demokracije komunistična diktatura. Tukaj živimo v barakah, v vsaki baraki nas je krog 100 mož. Prej nas je oskrboval angleški Rdeči križ, od 1. marca pa nas je prevzela UNRRA. Čeprav je bolj skromno, pa vseeno smo kar zadovoljni. Najhujše nam je to, ker ne vemo ničesar za našo bodočnost. Tolažimo se, da zmiraj ne more biti tako. Mnogokrat se spominjam stare matere, ki so nas učili, da na Boga ne smemo pozabiti. Danes se tega še posebej spominjam, ko nimam drugega, ki bi mi mogel pomagati. Božje nauke, ki smo jih prejeli od svojih staršev, te moramo ohraniti, po njih živeti in naprej druge učiti. To je edino kar imam s seboj in tega si ne bom pustil vzeti za nobeno ceno. Saj nas edino vera uči ljubezni in miru, zato pa tudi ne bo prej sloge med narodi, dokler se ne bo vse skesano obrnilo nazaj k Bogu.

Ker me zanima, bi želel, da mi tudi Vi kaj popišete, kako ste Vi in Vaša družina preživljate to hudo vojno. Domov ne pišem, ker nočem, da bi radi mene imeli kake sitnosti. Vas in celo Vašo družino prav prisrčno pozdravljam, Vaš nečak, Lojze.

Najtežja žrtev naroda
Ob obletnici, izročitve naših fantov Titu
(Piše begunec iz Koroške)
(Nadaljevanje)

Za to izvrševanje samoobrambe pa je partizanstvo oblatilo

pred vsem svetom domobrance, da so izvršili zločin narodnega izdajstva, kolaboracionizma. Kdo pa je v resnici zagrešil izdajstvo nad narodom? Partizanstvo, ki je v najtežjem času za narod izvajalo revolucijo, da si pribori oblast. Lagalo pa je svetu o narodno osvobodilni borbi, ki je v resnici ni vršilo. Okupatorju se partizanstva ni bilo treba bati. Dvojno nasilje je vršilo partizanstvo: nasilje nad narodom samim, ki ga je "osvobajalo" življenja in imetja, in pa nasilje nad resnico, ko je lagalo o osvobodilni borbi proti okupatorju.

Tega svet tedaj ni videl. Vrjel je bajkam o borbi proti okupatorju, vrjel izmišljenim vojnim poročilom in zato povzdigoval Tita v nadzemsko bitje.

Če so bile revolucionarne tolpe hujše od zveri v zakonu revolucije, so se še strašneje pokazale "po osvoboditvi" pri trpinčenju in poniževanju žrtev, ki so jim bile od Angležev izročene v Pliberku in Področju. Ustavlja se pero, da bi popisal grozote, kako so žrtve obesili za postolovca, kako so jih prisilili jesti lase, ki so jih jim postrigli, kako so jih prisilili povziti potrebo iz posod, kako jih namenoma niso pustili na stranišče itd. Stotine načinov mučenja in poniževanja so si izmišljali in uporabljali. Tekmovali so med seboj v izvirnosti in živinstvu. Ker partizani sami niso bili dovolj iznajdljivi, so poklicali na pomoč rafiranost partizank. Ko so nasilili svojo satansko maščevalnost nad fanti, so jih odvažali na morišče, zvezane skupaj z žico in naložene kot drva na kamijone.

Pa še ni bilo trpljenja zadosti. Prišlo je zadnje mrcvarjenje, rezanje, klanje in pobijanje z noži in ostri med dvema vrstama partizanov, skozi katere je morala vsaka žrtev. Kočevski Rog, gozdovi nad Rimskimi toplicami, pobočja pod Ljubnikom (pri Škofji Loki), Pohorje nad Mariborom so bile priče teh grozot in bodo pričevanje dale iz sebe, ko bo prišel čas. Zakaj

"V nočeh se trga blazni krik, izmučeni, tuleči vik in smeh žena znorelih. In pravijo: potem drdra vso noč do zore strojnika, do ko gorah odmeva..."

Streljali so jih navadno nad robom brezen, prepado, da so žrtve zadete padale vanje. Strašno je bilo v teh brezinih, kamor so se gomilila trupla, deloma še živa, kjer je kri gornjih plasti zalivala spodnje, težja gornjih plasti dušila spodnje, kolikor še niso bili smrtno zaleti. Te-mase trupel in živih so polili z bencinom in zažgali, nato pokrili z apnom, končno pa z minami vrgli na nje gornje stene prepado, izravnali tako množične grobove in z drevjem zasadili. Tako, sedaj je zločin pokrit za vno, kot so mislili, da je pokrit zločin Katina. Celotni soferji so bili "pospravljeni."

"Noč zvesto molči. Nikogar ni, ki dnevnikom napisal bi

resnico o svobodi." Toda nič ni tako skrito, da ne bi postalo očito. Kljub vsej partizanski previdnosti je Bog poskrbel za priče. So taki, ki so se naravnost čudežno rešili in so izpričali. Pred OZNA jih bomo znali kriti, da ji ne "pospravijo," kakor je pospravila soferje, ki so žrtve vozili na morišča.

Kri ni voda. Vsled prelite krvi desetisoči src še krvavijo, še upajo in se bojijo. Čakajo in bodo čakali, upajo in bodo upali St. Joščani, Rovtarji, Starotržani, Ločani (Loški potok) Hotenji, Begunjci Gregorci, Ribničani, St. Jernejci, Brusničani... In ko pride čas in ta pride, prav nič ne dvomimo, bomo poiskali in izkopali magari s prsti iz kamenja in prsti kosti naših dragih fantov, naših mučencev, ki so s svojo žrtvijo zaslužili blagoslov osvoboditve in nam kličejo:

"Z ljubeznijo nas vse zberite, požegnajte in pokopljite, tako bi radi počivali med vami in pri cerkvi spali."

S čudnim molkom so prešli Titovi listi triumf izročitve domobrancev. Zakaj triumf je bil za-nje, kakor nobenega niso doslegli dotlej: dobiti v roke za-kletega nasprotnika, ki si je upal postaviti se v bran njihovemu revolucionarnemu nasilju. Triumf je bil, ker je za-nje edina realna politika sovražstvo in maščevanje, kakor je realna politika po njihovem, če nasprotniku prizanesesh. Triumf je bil za-nje, ko so te fante gonili med vrstami partizanov in partizank, ki so jih tolkli na vse načine, pa med vrstami zasmejujoče množice gonili s postaj Škofja Loka, Maribor, Celje, St. Vid... v taborišča. Pa kljub vsemu triumfu... Titovi dnevniki so molčali in molčijo. Skozi ta molk pa vpije in bo vpil nas slovenski Katin po sodbi po pravici, po zadoščanju.

Nedolžna kri vpije po maščevanju k Bogu. Maščevanje prihaja na krivce. Resnica ne prenese nasilja, pravica ne maščevalne samovolje.

Z Belceubom so izganjali hudiča, nacizem s komunizmom. Sedaj se jim reži, velikih, v obraz komunizem od vseh strani. Oni državnik, ki se je pobahal, da je pomagal na Balkanu oboroževati komunizem, poziva sedaj na nekako križarsko vojsko proti komunizmu. Zavezniki, s katerim so se bratili in rokovali, vidijo, da ima roparski obraz in krvave roke. Mučna zadrega radi takega zaveznika. In še izsijalen in zahrbtnen je po vrhu. Angleški gentlemeni vendar ne morejo imeti poznanstva, družbe s takimi tipi?

O Binkoštih lani so partizani nepričakovano hitro in brez odpora v dveh dneh izpraznili Koroško, ki so jo, kot so trdili in se tako tudi obnašali, le oni osvobodili. Bil je dogovor med Angležem in partizanom: "Dam, da storiš, izročim, da izprazniš." Tudi o tem izdajstvu nad koroškimi slovenskim ljudstvom Titovi listi niso nič

poročali. Vsi pa smo vedeli, da je bila zveza med izročitvijo 10600 domobrancev Titu in izpraznitvijo, Koroške. Tudi o tem še ni čas razpravljanja sedaj. Ko bo čas, bosta o tem novem izdajstvu doganjala diplomat in historik.

Nedolžna kri kliče po maščevanju. Eno leto potem, ko so partizani zapustili Koroško kot na povelje, je Koroška južno od Drave od partizanstva organizirana in sfanatizirana, razpropagandirana in minirana, da skoro ni več varen korak brez orožja. Že je postavljena zahteva: Nazaj za Dravo in še naprej." Ali mar dogovor, za katerega je bila plačana tolikšna cena krvi, ne drži? Zares, ne drži! Postavljena je znova zahteva po slovenski Koroški. To pot zahrbtnost zapadnih zaveznikov ne najde več drobiža, s katerim bi plačevala partizanske zahteve. 10600 fantov so dali za izpraznitve Koroške in kaj so s tem dosegli besedolomni zapadnjaki? Kri ni oplašila komunistov, da ne bi tudi oni prelomili besede. Tudi Angležem se njih zahrbtnost in verolomnost že maščuje ob nedolžni krvi, ki kliče na maščevanje. Sedaj bo treba plačevati za lastno valuto, za lastno krvjo in za lastnim denarjem. Prej so hoteli "zaveznika" potolažiti, zadovoljiti s tujo krvjo, sedaj so v nevarnosti da teče njihova. Maščevanje nedolžne krvi.

(Dalje prihodnjič.)

MALI OGLASI

Ugoden nakup
Proda se velika hiša, za 1 veliko družino, ali pa za 2 manjši. Spodaj je 5 sob, zgorej 5. Vse udobnosti v hiši. Lot je 50x159. Hiša se nahaja v slovenski naselbini na 152. cesti. Za podrobnosti se zglasite na 503 E. 152. St. Spodaj v četrtek ali petek od 9 dopoldne do 4 popoldne. (159)

Narodna noša naprodaj
Naprodaj je narodna noša za žensko; cela oprava v avbo. Istotam se proda tudi barvarska le-stva 20 čevljev dolga. Vprašajte na 15909 Huntmere Ave. (159)

Stanovanje išče
Samski možki, ki dela, išče sobo in hrano. Kdor ima kaj primerne, naj pusti naslov v urad utega lista. (162)

Tri hiše naprodaj
Lastnik prodaja 3 hiše; 2 sta na enem lotu po 6 sob vsaka, na drugem lotu pa hiša 12 sob za 2 družini. Zglasite se pri lastniku za informacije na 1275 E. 59 St. (161)

Lekarna naprodaj
Nahaja se med 55. in 79. cesto na St. Clair Ave. Se proda jako poceni radi upokojitve; le-pa prilika za Slovenca. Vprašajte na 298 E. 150. St. ali po-kličite KE 4963. (161)

Soba se odda
Odda se opremljena soba dekletu, ki dela. Istotam se do-bi tudi soba za moškega. Vprašajte na 1423 E. 51. St., druga vrata, zadej. (160)

Furnezi
Novi furnezi za premog, plin, olje, goriko vodo ali paro. Resetting \$15 — čiščenje \$5 premenjamo stare na plin ali olje Thermostat

Chester Heating Co.
1193 Addison Rd. — EN 0487
Govorimo slovensko (x)

BONCHA
6005 St. Clair Ave
Refrigeration Service
Commercial and Domestic
Call
HE 4149 (166)

Pohištvo naprodaj
Proda se oprema za sprejem-no sobo (2 kosa) v zelo dobrem stanju. Vprašajte na 1256 E. 58. St. (159)

DELO DOBIJO

VEČ POMOČNIC ZA CAFETERIJO SE SPREJME

Tudi izkušeno žensko za pecivo

Delo je v čisti, zdravi okolici

Morajo razumeti in govoriti angleško

Samo snažne, čiste in lične mlade ženske od 20 do 35 let starosti naj se priglajo

\$29 za 40 ur dela na teden

Hrana in uniforme zastoj.

Zglasite se v

The Ohio Bell Telephone Company

soba 901
700 Prospect Ave.

Sprejme se

prvovrsten mehanik

Najboljši delovni pogoji

\$1.28 1/2 na uro

Apply White Motor Co.

1421 E. 49. St. (161)

Za prekladanje tovora

Nickel Plate tovarno skladišče

E. 9. St. in Broadway

Plača 93%c na uro

Čas in pol za na 8 ur.

Zglasite se pri Mr. George J. Wulfr

Nickel Plate R. R. Co.

E. 9th & Broadway (161)

Delo na farmi

Sprejme se moškega, ki bi delal na farmi v Madisonu. Stalno delo, dobra plača; stanuje istotam. Kdor bi hotel to delo, naj pusti ime in naslov v uradu tega lista. (160)

Prodajalka se sprejme

Sprejme se izkušeno dekle za department trgovino, ugodne delovne ure, dobra plača. Kalish Dept. Store, 7010 St. Clair Ave. (161)

Delo dobe možki

Poliserji za les in delavci pri lesu; dobra plača od ure.

F. Zimmerman Co.

2040 W. 110. St. (161)

MALI OGLASI

Soba se odda

Odda se opremljena soba poštenemu moškemu. Si lahko tu-di kuha; \$4 tedensko. Vprašajte na 1013 E. 63. St. spodaj.

Hiša naprodaj

Naprodaj je hiša 6 sob in kopalnica, na E. 125. cesti, južno od St. Clair Ave. Za podrobnosti se zglasite po 5 uri zvečer na 621 E. 125. St. (161)

GEORGE PANCHUR in SINOV

TRGOVINA Z RAZNOVRSTNIMI BARVAMI IN STENSKIM PAPIRJEJEM

Papiramo in dekoriramo

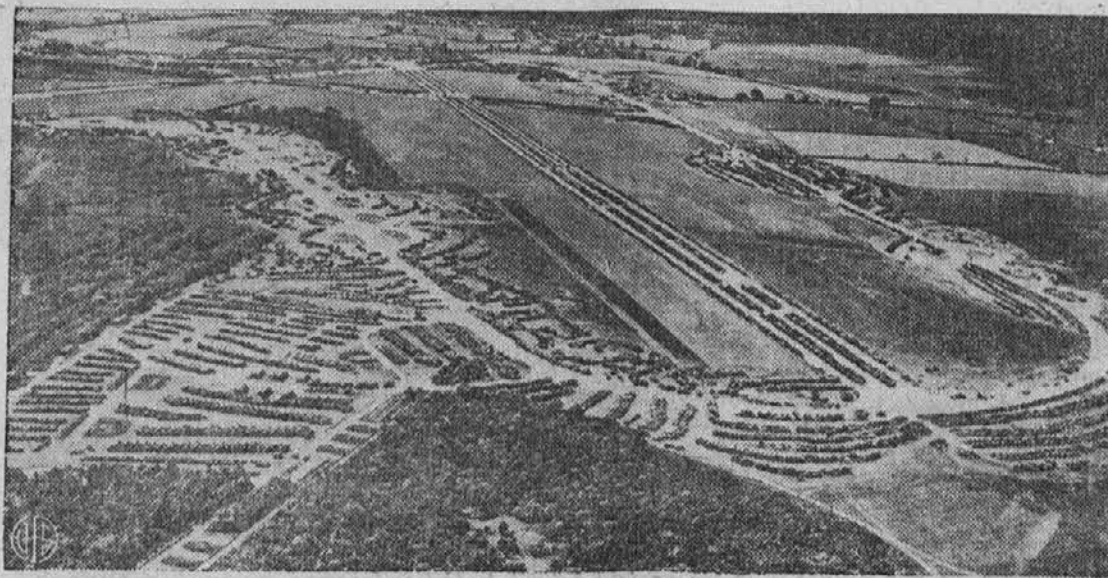
16603 Waterloo Rd.
KE 2146

Kadar potrebujete zavarovalnino

proti ognju, viharju, za avtomobile, šipe itd. se lahko in zanesljivo obrnete na

L. Petrich — IV 1874

19001 KILDEER AVE.

Ali hočete kupiti avto? — Anglija prodaja odvisno vojno blago in razen vojni material med tem je tudi veliko motornih vozil, kakih 25.000 avtov, truckov, in motornih koč. Gornja slika nam kaže velikanski prostor blizu Kettering-a, Northants, kjer vsa ta številna vozila čakajo novih lastnikov.

Poslednji dnevi Pompejev

ROMAN

— Le zelo temno se spominja vsega, kar se je pripetilo, in zatruje, da je pri Apecidovi smrti nedolžen, vkljub tvojemu pričanju, modri Egipčan. "Salust," je dejal Egipčan, "položaj tvojega prijatelja zahteva posebnih ozirov. Ako bi mogli izvedeti iz njegovih ust priznanje zločina in njega povod, potem bi lahko veliko več upali od milosti senata; kajti v njegovi moči je kakor veš, da zakon omili ali poos-

tri. Zato sem bil pri pretorju, ki mi je dovolil pogovor s Glavkom še to noč. Saj veš, da jutri prične zasliševanje. "Prav," je dejal Salust, "izkažeš se vrednega svojega jutrovskega imena in slovesa, ako boš mogel kaj izvedeti od njega. — Ubogi Glavk, — zdaj ne zavziji ničesar, ko je imel vedno prav dober tek!" Ta misel je posebno ganila dobrodušnega epikurejca. Vzdihnil je in ukazal sužnju, naj mu zopet napolni čašo. "Pozno bo," je dejal Egipčan — "dovoli, da zdaj vidim Glavka."

Salust je prikimal in spremljal Arbaca v malo sobico, ki sta jo od zunaj varovala dva dremotna sužnja. Vrata so se odprla, — Salust je ostal na željo Egipcana zunaj, in ta je bil zdaj z Glavkom.

Na okusnem svetilniku, kakršni so bili tačas navadni, je gorela poleg ozke postelje luč. Njeni žarki so padali na blede obličje Atenca, ki je bilo tako izpremenjeno, da je ganilo celo Egipcana. Cvetočna barva je izginila, lici sta bili upadli, trepetajoči ustnici uveli in zamodreli. Boj med pametjo in norostjo, med življenjem in smrtjo je moral biti grozen. Mladost in moč Glavkova sta sicer zmagali, toda cvet življenja je izginil za vselej.

Egipčan je sedel tiho zraven postelje. Glavk je ležal še nem, ne da bi opazil dohod Egipcana. Po dolgem molku je Arbac pričel govoriti: "Glavk, moj ubogi prijatelj. — Prihajam sam in v tihih noči k tebi — tvoj prijatelj in morda tvoj rešitelj!"

Kakor se srna zboji tigra, tako se je zgrozil Glavk pred hipno in nenadno prikaznijo svojega sovražnika. Njuna pogleda sta se srečala. Hipna rdečica je prešinila Glavkovo obličje, zarjavelo lice Egipcana pa je pobledelelo. Končno se je Glavk obrnil od njega, zajčal, se zgrabil za čelo, omahnil na posteljo in dejal: "Ali še vedno sanjam?"

"Ne, Glavk, bdiš! Pri tej desni roki, pri glavi mojega očeta, pred seboj vidiš moža, ki še lahko reši tvoje življenje. — Čuj me! Vem, kaj si storil, ali poznam tudi olajšujoče okoliščine za tvoj čin, ki jih niti ti sam ne poznaš. Ti si morilec — to je res; ne taji, te oči so vse videle! Ali vendar te lahko rešim! Dokazati moram, kako si prišel ob pamet, da nisi več mogel ravnati s prostovoljo moža. Toda rešiti te morem le, ako prej sam priznaš svoj zločin. Podpiši ta list — in rešen boš smrti."

"Kakšne so te trditve? — Morilec — pa Apecid! — Ali ga nisem videl že mrtvega in krvavečega ležati na zemlji? — In ti me hočeš prepričati, da sem jaz njegov morilec. — Lažeš, človek! Proč od mene!"

"Ne bodi prevroč, Glavk — ne pranagli se; dejanje je dokazano! — Vsekakor pa je mogoče, da se več ne spominjaš tega, kar si počel v svoji blaznosti in na kar bi tvoja duša sploh nikdar ne mislila. Hočem se torej potruditi, da osvežim tvoj oslabei spomin. Ti, veš, da si živahno razgovarjal s svečnikom o njegovi sestri; veš tudi, da je hotel kot napol nazarenc spreobrniti tudi tebe! Grajal je način tvojega življenja in prisegal, da ne bo trpel Jonine zveze s teboj! — Nato si ga v svoji besnosti zabodei. — Ali se zdaj spominjaš? — Čitaj, kaj je napisano na tem papirusu; glasi se prav tako. — Podpiši to in rešen boš."

"Barbar, daj mi to napisano laž, da jo raztržem! — Jaz — morilec Joninega brata! Jaz naj izjavim, da sem skrivil le en las na glavi njega, ki ga ona ljubi? — Pusti me rajši, da tisočkrat trpim grozoto smrti!"

"Tiho!" je dejal Arbac šepetaje, "izbrati imaš le med dvojim: tvoje priznanje in podpis — ali pa amfiteater in levje žrelo!"

Egipčan je uprl svoj pogled v trpina in opazil z veseljem, kakšen viden vtis so naredile njegove besede nanj. Atenca je pretesla groza, strah in osuplost sta mu gledala iz oči in z obraza. "Veliki bogovi!" je dejal, "kakšna sprememba z menoj! — Še pred nekaj dnevi je bila moja steza posuta z rožami — Jone moja — osrečevala me je mladost, zdravje in ljubezen, — zdaj pa me muči bolezen in bolest, grozi mi sramota, smrt, in vse to — zakaj? O, kaj sem zagrešil? Ah, gotovo nisem še pri polni pameti!"

"Podpiši in rešen boš!" — je dejal Egipčan s tihim glasom.

"Poberi se od mene, skušnjavec! — Nikoli!" — je zaklical Glavk. — "Ti me še ne poznaš; ne poznaš ponosa Atenčevega! Hipen pogled smrti me je za trenutek pretresel, toda ta napad je že minul. Sramota živi večno! — Kdo bi ji žrtvoval svoje ime, da reši svojo posvetno bitje? Kdo bi prodal svojo čisto zavest in samega sebe omazal v očeh slave in ljubezni? Poberi se — pusti me, da živim brez zaničevanja samega sebe ali da nevstrašno poginem."

"Premišli dobro!" — Levi kremplji, zasramovanje divje množice, njeni radostni pogledi na tvoje razmesarjene ude in — smrtno muke! Tvoje ime bo prezirano in na večne čase osramočeno, a prav temu se hočeš ogniti?"

"Ti blodiš! — Blazen si! Sramota še ni, ako te drugi več ne spoštujejo, marveč tedaj,

ako sam sebe ne moreš več spoštovati. Ali nočeš še iti? — Tvoj pogled se mi studi! — Od nekdanj sem te že sovražil; zdaj te pa tudi še zaničujem!"

"Grem!" — je dejal Arbac osramočen in željan osvete, "grem — toda videla se bova še dvakrat: pred sodniki — in potem ob tvoji smrti. Zdrastvuj!"

Egipčan je počasi vstal, ogrnil se tesneje in odšel iz sobe. Stopil je še k Salustu, ki se je že boril s spancem. "Glavk blodiš še vedno, ali bolje: trdovraten je," je dejal, "nič ni upanja zanj."

"Ne reci tega," je odgovoril Salust, ki ni mrzil tega tožnika in ga je bolj ganila Atenčeva nesreča, nego je bil prepričan o njegovi nedolžnosti. "Ne reci tega, moj Egipčan, tako dober pivec naj se ohrani, če le mogoče. Bakh proti Izidi!"

"Bomo videli," je dejal Egip-

čan. Nato je odšel. Nidija je ležala še vedno ob vhodu. "Ali ga hočeš rešiti?" je dejala in vyla roki. "Pojdi za menoj, otrok; radi njega moram govoriti tudi s teboj." "In ti ga hočeš rešiti?" Arbac ni odgovoril, temveč je šel naprej. Nidija je nekoliko pomisljala in potem šla za njim. "To dekletu moram spraviti na varno," je govoril sam zase, "da ne ovadi komu ljubav-

ne pijače; kar se nečimerno Julije tiče, — ona pač ne izda sama sebe."

SEDMAK
Moving & Storage
ALSO
LIGHT EXPRESSING
1024 E. 174 St.
KE 6580

V BLAG SPOMIN
PRVE OBLETNICE SMRTI ISKRENO LJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE HČERE IN SESTRE

Frances B. Erzen

ki nas je v najlepšem cvetu mladosti tako nesrečno zapustila dne 14. avgusta 1945

Draga bdi in ljubljena sestra, prezgodaj odšla si od nas, prebridka je žalost polnila srce, ko se ugasilne zavedno Tvoje oči.

Meseec avgust nam v spominu vsem za vedno bo ostal, ker v njem smo Tebe izgubili in utihnil je Tvoj veseli glas.

Žalujoci ostali:
BARBARA ERZEN, mati;
ANNA SILC, sestra;
STEVE in EDWARD, brata
Cleveland, O. 14. avg. 1946.

V BLAG SPOMIN
DESETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA BLAGOPOKOJNEGA SINA IN BRATA

Anthony Russ

ki je v najlepši mladeniški dobi preminil dne 14. avgusta 1936

Dragi, ljubljeni sin in dobri bratec. Tužna so nam srca, bridka in grenka nam je solza, ki neusahljivo drči preko lica na Tvoj prezgodnji grob. Dva sinova, dva brata in na božji njeni dva grobova v cvetu mladeniških let, je materi, očetu, bratu in sestri globoko in nikoli zaceljena rana. Čujta, ljubljena sinova in brata našo prošnjo k Bogu: Bodi Vama lahka rodna zemlja!

Žalujoci:
STARŠI, BRAT in SESTRA.
Cleveland, O., 14. avgusta 1946.

V BLAG SPOMIN
DRUGE OBLETNICE SMRTI PRELJUBLJENE IN NIKDAR POZABLJENE DOBRE MATERE

Frances Bruss

ki so dne 14. avgusta 1944 mirno v Bogu zaspali

Dve leti je že poteklo, kar srce zlato našlo je pokoj, ki vedno je za nas skrbelo ves čas do zadnjega dne.

Bog odzvel je drago mater, ki svet je nam nemore dati; z Bogom! Vam srce ponavlja, na Vaš grob spomini hite.

Naj Vam večni Bog poplača za vsa Vaša dela in skrbi, in za vse trpljenje tu na zemlji, v nebesih naj Vam da plačilo.

Žalujoci ostali:
MARY in CHRISTINE, hčere;
EDWARD in WILLIAM, sinova.
Cleveland, O. 14. avg. 1946.

V BLAG SPOMIN
DESETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA POKOJNEGA SOPROGA IN OČETA

Frank Marinčič

ki je za vedno zatisnil svoje dobre oči 14. avgusta 1936.

Ob tužni obletnici se Te spominjamo z ljubeznijo v svojih srcih. Ob Tvojem hladnem grobu klečimo in iščemo blagih spominov. Počivaj mirno, nezabni soprog in ljubi oče, do svidenja nad zvezdami.

Žalujoci:
SOPROGA in OTROCI.
Cleveland, O. 14. avg. 1946.

Surrounded by gleaming trophies is pretty Nancy Klein of Lakewood, Ohio who as drum major of Clifton Post No. 421, will be competing for one of them in the drum and bugle corps contest to be staged in Cleveland Municipal Stadium on Sunday night, August 18th, as one of the major attractions of the American Legion State convention in Mid-August. More than 100,000 Legionnaires are expected to attend the four-day encampment.

Indijska voditeljja. — Skoro gotovo, da sta moža, ki ju kaže gornja slika najpomembnejša v vsem indijskem kongresu. Levi na sliki je Rashtrapati Jawaharlal Nehru, novoizvoljeni predsednik indijskega kongresa in poleg njega pa je indijski politični prvak Mohandas K. Ghandi.

Senator Tom Connally, demokrat iz države Texas pri delu, ko pripravlja poročilo o nedavnem posetu Pariza, kjer se je udeležil tudi konferenca zunanjih ministrov velikih štirih. Slika nam ga kaže v njegovem uradu v Washingtonu. Je načelnik senatnega odbora za zunanje zadeve in je bil član ameriške delegacije na pariški konferenci.

Da se prepreči bolezen na parkljih pri ovcah, jim je treba iste večkrat očistiti in porezati. Na sliki vidimo kmečko dekletko, ko porezuje parklje domači ovci in kot je videti je ovca prav zadovoljna s to operacijo.

Ulle Plumbing & Heating Co.
Ima prodajalno odprto vsak dan razen ob sredah popoldne. Pri nas dobite vse, kar potrebujete v hiši za vodo, mrzlo in vročo, kopalne banje, sedeže za toilete, lijake, bakrene cevi, vodne grelce pečice itd.
Kadar potrebujete plumberja, pokličite nas, ki imamo samo izkušene delavce v službi.
15601 Waterloo Rd. KE 7248

OBLAK MOVER
Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca
JOHN OBLAKA
HE 2730. 1146 E. 61st St.

SE PRIPOROČAMO ZA POPRAVILA FENDERJEV, OGRODJA IN ZA BARVANJE AVTOMOBILOV.
SUPERIOR BODY & PAINT CO.
6605 ST. CLAIR AVENUE
FRANK CVELBAR, lastnik.

UČITE SE ANGLEŠČINE
iz Dr. Kernovega
ANGLEŠKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena \$ 2.00
in stane samo: \$ 2.00
Naročila sprejema
KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.